

DICTAMEN AL PROJECTE DE DECRET PEL QUAL S'APROVA EL PLA D'ACCIÓ TERRITORIAL D'ORDENACIÓ I DINAMITZACIÓ DE L'HORTA DE VALÈNCIA

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/2014, de 28 de febrer, i prèvia la tramitació corresponent, el Ple del Comité, en la seua sessió ordinària celebrada el dia 20 de juliol de 2017, emet el següent Dictamen.

I.- ANTECEDENTS

El Ple del CES-CV va aprovar el dia 22 de febrer de 2017, per unanimitat, el [Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de l'Horta de València](#). Després de la seua tramitació parlamentària, Les Corts van aprovar [la Llei 5/2018, de 6 de març, de la Generalitat, de l'Horta de València](#) (d'ara endavant Llei de l'Horta), l'article de la qual 18 estableix que la Generalitat formularà un pla d'acció territorial d'ordenació i dinamització de l'Horta de València que contindrà, com a mínim, la definició i la caracterització de la seua infraestructura, la regulació dels usos i les activitats a desenvolupar, els criteris d'integració de les infraestructures existents i d'aquelles que s'implanten, les línies bàsiques d'actuació en les diferents matèries que el pla formule i els indicadors per al seguiment i avaluació d'aquest. Així mateix, es contempla com a objectiu prioritari la dinamització de l'activitat agrària de l'Horta de València.

El dia 18 de juny de 2018 va tindre entrada en la seu del CES-CV, escrit del Sotssecretari de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, Sr. Francesc Signes Núñez, sol·licitant l'emissió del preceptiu Dictamen del Projecte de Decret pel qual s'aprova el Pla d'Acció Territorial d'Ordenació i Dinamització de l'Horta de València (d'ara endavant PATH), de conformitat amb el que es disposa en l'article 4, punt 1, apartat a), de la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat, del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

Al costat del text del Projecte de Decret, es va remetre a aquesta Institució el document explicatiu del procediment administratiu, l'informe d'al·legacions

realitzades després de la memòria ambiental, l'informe relatiu al compliment de la memòria ambiental, l'informe comparatiu entre la versió inicial i actual, la memòria econòmica i la memòria de conveniència i oportunitat.

De forma immediata, es va convocar la Comissió de Programació Territorial i Medi Ambient per a elaborar l'Esberrany de Dictamen, segons disposa l'article 41.1 del Decret 180/2015, de 16 d'octubre, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització i Funcionament del Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

El dia 27 de juny de 2018 es va reunir la Comissió de Programació Territorial i Medi Ambient, per a elaborar l'esberrany de Dictamen al Projecte de Decret pel qual s'aprova el Pla d'Acció Territorial d'Ordenació i Dinamització de l'Horta de València, text que va ser exposat en aquesta sessió pel Director General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge, Sr. José Luis Ferrando Calatayud, i pel Subdirector General d'Ordenació del Territori i Paisatge, de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, Sr. Vicente Domènech Gregori.

Novament, el dia 11 de juliol de 2018, es va tornar a reunir la Comissió de Programació Territorial i Medi Ambient per a continuar amb l'elaboració de l'Esberrany de Dictamen al Projecte de Decret que aprova el Pla d'Acció Territorial d'Ordenació i Dinamització de l'Horta de València.

Aquest esberrany de Dictamen va ser elevat al Ple ordinari del dia 20 de juliol de 2018 i aprovat, segons el preceptuat en l'article 17.5 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV, per unanimitat.

II.- CONTINGUT

El Projecte de Decret, objecte del present Dictamen, consta de Preàmbul, Article únic, dues Disposicions Finals i un Annex.

El **Preàmbul** indica que aquest Pla d'Acció Territorial regula tots aquells aspectes relacionats amb l'ordenació del territori, urbanisme i paisatge de l'Horta de València l'àmbit de la qual delimita els usos i activitats que es poden implantar, així

com de la integració paisatgística de les infraestructures bàsiques o de mobilitat que pogueren implantar-se en el seu àmbit.

La formulació d'aquest Pla d'Acció Territorial està continguda en les determinacions de la Llei 5/2018, de 6 de març, de la Generalitat, de l'Horta de València, com un dels seus grans objectius.

Amb aquest Pla d'Acció Territorial es pretén configurar un espai viu, productiu, rendible i sostenible des de la triple dimensió econòmica, ambiental i social.

L'Article únic del Projecte de Decret aprova el Pla d'Acció Territorial d'Ordenació i Dinamització de l'Horta de València, alhora que estableix la possibilitat de consultar la documentació íntegra d'aquest pla en la seu central de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori, així com a través d'internet en la pàgina web d'aquesta conselleria.

La **Disposició Final Primera** faculta al conseller o consellera en matèria d'habitatge, obres públiques i vertebració del territori per a dictar quantes disposicions requerisca l'aplicació i desenvolupament del decret.

La **Disposició Final Segona** estableix l'entrada en vigor del decret l'endemà al de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

Per la seua part, **l'Annex** recull el contingut del Pla d'Acció Territorial, que es desenvolupa en set Títols, 81 articles i cinc Disposicions Transitòries.

En relació a la seua estructura, el **Títol I “Disposicions preliminars”**, articles 1 a 10, es dedica a les disposicions generals i, entre altres aspectes, s'amplia l'àmbit definit per la Llei 5/2018, de 6 de març, de la Generalitat, de l'Horta de València a l'efecte de garantir la connectivitat ecològica i funcional de l'horta amb la infraestructura verda de l'interior. A més, desenvolupa els preceptes normatius que es requereixen per a una simple actualització del pla, o per a la seua modificació i revisió.

El **Títol II “El paisatge de l'Horta de València. Unitats territorials i de paisatge i catàleg de protecció”**, articles 11 a 13, defineix 24 unitats territorials i de

paisatge que constituïran els àmbits de referència per a la definició dels objectius de qualitat territorial i paisatgística en el conjunt de l'Horta. Així mateix, es defineix un catàleg de protecció d'escala supramunicipal, que podrà ser completat pels plans generals estructurals municipals.

El **Títol III “La Infraestructura Verda de l'Horta de València”**, articles 14 a 35, configura aquesta infraestructura mitjançant una sèrie d'elements com són els espais agrícoles d'horta, els elements de connexió, els espais de valor natural i determinats espais urbans de connexió amb l'Horta. A més, es regulen diferents determinacions que afecten aquesta infraestructura com la gestió dels residus i abocaments, els recursos hídrics, la utilització del sòl, la recuperació dels hàbitats naturals i les masses vegetals, l'adaptació al canvi climàtic, la prevenció de la contaminació lumínica i el tractament dels riscos d'inundació.

El **Títol IV “Règim del sòl no urbanitzable. Regulació d'usos i activitats”**, articles 36 a 51, regula el règim d'usos i activitats en el sòl no urbanitzable de l'Horta, establint l'agrícola com a ús global, per la qual cosa en l'àmbit de l'Horta protegida només es podran realitzar instal·lacions, construccions i obres que siguen necessàries i compatibles amb el millor aprofitament, conservació, cura i restauració dels valors de l'Horta.

Aquest títol també regula el manteniment amb caràcter general de la parcel·lació tradicional i els sistemes de reg en l'àmbit de l'Horta, amb l'excepció justificada en el cas de l'Horta de Protecció Agrícola de Grau 3. Finalment, aquest títol es refereix als procediments d'autorització d'usos i activitats on seran preceptius els informes de l'ens de gestió previst en la Llei de l'Horta, i el dels departaments de la Generalitat amb competències en agricultura i desenvolupament rural i ordenació del territori i paisatge.

En el **Títol V “El sistema d'assentaments urbans de l'Horta de València”**, articles 52 a 57, s'estableixen determinacions per al sistema d'assentaments urbans, que passen pel foment de la rehabilitació i renovació urbana, el model compacte de ciutat mediterrània, evitar els continus urbanitzats, garantir una adequada transició d'usos en les vores de contacte entre l'Horta i la ciutat, o l'adequada programació de les actuacions. D'altra banda, es delimiten els sectors de recuperació de l'Horta de València i es proposa una sèrie d'enclavaments de recuperació d'aquesta.

El **Títol VI “Directrius d'integració paisatgística de les infraestructures en l'Horta”**, articles 58 a 68, defineix els diferents tipus d'infraestructures i els objectius generals d'aplicació a totes elles. Entre altres aspectes, s'impedeix l'ocultació dels espais de l'Horta de major valor per qualsevol tipus de pantalla; per a les infraestructures de mobilitat s'exigeixen unes condicions específiques com l'adaptació dels traçats a les unitats territorials i de paisatge, l'asimetria de les seues seccions de manera que la vora en contacte amb l'Horta dispose de passejos, miradors o punts de trobada des d'on es puga connectar amb la xarxa de camins tradicionals; s'exigeix la incorporació de vies per als vianants i ciclistes a les noves infraestructures; i la minimització de l'elevació de les plataformes que impedisquen la percepció de l'Horta.

El **Títol VII “Ús públic de l'Horta de València”**, articles 69 a 81, regula l'ús públic i la interpretació del paisatge de l'Horta, amb l'objectiu de revitalitzar-la i de promoure el seu ús i gaudi públic, sempre que siguen compatibles amb el respecte i manteniment d'una activitat agrària efectiva. Aquestes activitats a realitzar en l'Horta requereixen d'una gestió activa i, en alguns casos, de l'establiment de reserves de sòl en el planejament municipal. També es regulen les condicions de senyalització de l'Horta, la publicitat i la disposició de l'arbrat i les masses forestals en l'àmbit d'aquesta.

La **Disposició Transitòria Primera** concedeix als espais inclosos en l'àmbit de l'Horta que compten amb un programa d'actuació aprovat un termini de cinc anys des de l'aprovació del Pla per a iniciar les obres d'urbanització i d'altres cinc per a executar aquestes obres, ja que transcorreguts els terminis assenyalats sense el compliment d'aquestes obligacions, el sòl quedarà subjecte al règim ordinari del Pla.

La **Disposició Transitòria Segona** indica que en els sòls urbans i urbanitzables, amb programa a l'entrada en vigor del present Pla, es procurarà garantir la continuïtat dels corredors ecològics i funcionals a través de les zones verdes i espais oberts, sent també d'aplicació al traçat de la Real Séquia de Montcada.

La **Disposició Transitòria Tercera** assenjala la no afecció del Pla als expedients de declaració d'interés comunitari d'usos terciaris o de serveis que hagueren iniciat la seua informació pública amb anterioritat al 12 de juliol de 2017.

La **Disposició Transitòria Quarta** regula un règim de fora d'ordenació per a les construccions que no s'adapten a les determinacions de la Llei i per als elements impropis d'aquestes.

La **Disposició Transitòria Cinquena** es refereix a la necessària observança de la documentació informativa sobre patrimoni cultural de totes les intervencions sobre l'edificació o elements culturals de l'Horta de València, tot això fins a l'aprovació definitiva del Catàleg de Proteccions.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

Tant en el Preàmbul com en l'articulat del PATH s'usen indistintament els adjectius agrari i agrícola, quan en realitat tenen diferent valor:

- Agrari del llatí *agrarius* és un adjectiu que significa pertanyent o relatiu al camp. Fa referència a totes les activitats en el sector primari, incloses l'agricultura, la ramaderia, l'apicultura, és sinònim d'agropecuari.
- Agrícola del llatí *agricola*, és un adjectiu que només es refereix al relacionat amb l'agricultura.

Per tant, s'hauria de revisar tot el text, per a donar el valor que correspon a cadascun d'ells en el context que es vol utilitzar.

Així mateix el Projecte de Decret fa referència a "*(...) les persones que es dediquen a l'agricultura que estiguen inscrites en l'Inventari d'Explotacions Agràries Professionals de l'Horta (...)*". Conforme l'article 46 de la Llei 5/2018, de 6 de març, de la Generalitat, de l'Horta de València, en el registre s'inscriuen les explotacions pel que la referència ha de realitzar-se a "*(...) les persones titulars de les explotacions inscrites en l'Inventari d'Explotacions Agràries Professionals de l'Horta (...)*" (Articles 38, 39 i uns altres).

Al llarg del text es detallen alguns aspectes "amb caràcter general" i "excepcionalment". Aquesta delimitació entre caràcter general o excepcionalitat en molts supòsits se solapa, difuminant el que hauria de ser una excepcionalitat de la regla general per falta de delimitació de supòsits enquadrats, propiciant així un cúmul de zones grises que contradiuen en certa mesura els objectius del propi Pla.

Per això, el CES-CV crida l'atenció d'aquesta anomalia tenint en compte la inseguretat jurídica que de l'aplicació del Pla poguera derivar-se per aquesta raó. A tall d'exemple vegeu: art. 23.4 sobre Finestres al Mar, art. 29.2 sobre recuperació d'hàbitats, art. 30.3 sobre adaptació al canvi climàtic, art. 37.2 sobre usos i activitats permeses, art. 37.5, art. 43.2 sobre dotacions, art. 52. h) sobre usos industrials dins de zones rurals comunes, art. 67 ii) o iii) sobre infraestructures hidràuliques i els seus elements associats, etc.

El CES-CV observa que el Projecte de Decret dóna gran importància a l'aspecte paisatgístic i no s'hauria d'oblidar el valor productiu de l'Horta, que a més és rebost de l'àrea metropolitana de València. Per això, el Comité entén que tots dos aspectes haurien de contemplar-se conjunta i equilibradament també en el futur PATH de l'àrea metropolitana de València i en ulteriors desenvolupaments normatius.

En aquest mateix sentit, el Comité estima necessari que l'objectiu de qualitat territorial i paisatgístic de l'Horta de Grau 1 (H1) i de l'Horta de Grau 2 (H2) ha d'incloure, igual que en el Grau de Protecció H3, el foment de les accions encaminades a la millora de la producció agrària i a la recuperació del patrimoni cultural existent.

El CES-CV considera que, donada la quantitat d'articles que contemplen la necessitat d'informes, autoritzacions i diverses anàlisis, haurien de quedar clars els detalls del procediment administratiu a seguir. Vegeu com a exemple, entre uns altres, els articles 34 sobre gestió dels recursos hídrics, 38 sobre instal·lacions, construccions i obres vinculades a l'explotació agropecuària i 51 sobre procediment d'autorització d'ús i activitats.

En l'articulat apareixen unitats en centímetres i en metres i les superfícies en fanecades. El CES-CV entén que s'haurien d'unificar les unitats sent la referència metres i metres quadrats, i la unitat de mesurada fanecada utilitzar-la només en el Preàmbul, pel seu ús històric.

D'altra banda, l'Informe sobre la Memòria Econòmica del Projecte de Decret per a l'aprovació del Pla d'Acció Territorial d'Ordenació i Dinamització de l'Horta de València indica que en la regulació legal continguda en el text no es preveu cap

programa d'actuació que es trobe relacionat o indexat a un compromís inversor per part de la Generalitat.

El CES-CV entén que hi ha instruments de gestió i ordenació proposats en el Projecte de Decret que poden tindre una repercussió econòmica i, per tant, haurien de regular-se mecanismes de finançament per a poder donar compliment a determinades actuacions previstes en el present Projecte de Decret, que suposen una ineludible despesa pública.

En relació a l'observació anterior, cal indicar que l'elaboració del Projecte de Decret no ha comptat amb un informe tècnic de viabilitat que permeta valorar amb precisió les necessitats i quanties de les dotacions públiques per a mantindre l'activitat agropecuària de l'Horta de València i millorar les condicions de les persones que es dediquen a l'agricultura.

En el paràgraf tercer del Preàmbul del Projecte de Decret remés per a ser dictaminat, s'indica que la Llei de l'Horta de València està en tramitació parlamentària, quan en realitat aquesta ha sigut aprovada i publicada com a Llei 5/2018, de 6 de març, de la Generalitat, de l'Horta de València.

En el paràgraf huité del Preàmbul, s'indica que “També aquest article desenvolupa els preceptes normatius que es requereixen (...)”, quan hauria d'indicar “*títol*” en lloc d'*article*.

Finalment, s'observa una discrepància entre l'estructura del Projecte de Decret recollida en el Preàmbul, l'índex de l'Annex i el propi contingut d'aquest, en relació amb les disposicions transitòries.

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 2. Àmbit.

El punt 3 d'aquest article estableix que l'àmbit ampliat correspon als municipis afectats pels grans corredors de connexió ecològica i territorial que posen en contacte l'Horta amb altres llocs de l'entorn que presenten valors mediambientals significatius. Ja que així ho exigeix la Llei de l'Horta, el CES-CV entén

que el PATH hauria de relacionar els municipis que estan inclosos en aquest àmbit, tal com es fa en l'àmbit estricte.

Article 4. Objectius.

El punt 1 de l'article 4 estableix l'objectiu genèric del PATH que es desglossa en l'apartat 2 mitjançant objectius específics.

En matèria d'activitat agropecuària, tant l'objectiu genèric com l'específic: “a) *Mantindre l'activitat agropecuària de l'Horta de València i les millores de les condicions de les persones que es dediquen a l'agricultura*”, no recull el que es preveu en la Llei de l'Horta com a objectius del PATH.

L'article 2 de la Llei de l'Horta estableix com a objectiu específic (apartat g) “*Definir instruments d'ordenació, gestió, dinamització i desenvolupament de l'activitat agrària en l'Horta de València adequats per a la consecució de l'objectiu de potenciació d'una horta productiva i rendible”.*

Així mateix, l'article 18 de la Llei que regula el Pla d'acció territorial d'ordenació i dinamització de l'Horta de València, al punt 2 estableix com a objectiu prioritari del pla d'acció territorial “*la dinamització de l'activitat agrària de l'Horta de València i la seua prevalença en relació amb la resta d'usos actualment implantats en la seua àrea metropolitana*”.

El Projecte de Decret no ha recollit explícitament l'objectiu previst per a l'instrument d'ordenació en la Llei de l'Horta i per aquest motiu el CES-CV proposa la modificació de l'apartat a) en el següent sentit:

“a) Potenciació d'una horta productiva i rendible que millore les condicions de les persones que es dediquen a l'agricultura en l'Horta de València.”

D'altra banda, l'apartat j) del punt 2 d'aquest article 4 indica que:

“j) Impulsar la presència equilibrada de dones i homes en les activitats econòmiques, tant agràries com aquelles complementàries que s'introdueixen, visibilitzant el treball femení i promocionant la incorporació de les dones a la titularitat de les explotacions.”

El Projecte de Decret no estableix cap mesura que assegure la presència equilibrada de dones i homes, per la qual cosa el Comitè entén que hauria de revisar-se.

Article 5. Obligatorietat, vinculació i escala

Amb la redacció de l'apartat 3 no queda prou clar si el document d'Objectius, Estratègies i Accions Dinamitzadores tindrà caràcter vinculant i si se sotmetrà a aprovació com a document independent.

Tenint en compte els articles 7, 8 i 9 relatius a la vigència, revisió, modificació i actualització del Pla, el Comitè considera necessari que el document d'Objectius, Estratègies i Accions Dinamitzadores siga vinculant, en termes raonables, i coherent amb el futur Pla de desenvolupament agrari de l'Horta de València.

Així mateix, entén necessari actualitzar i completar aquest document, prèvia consulta amb la Conselleria competent en matèria d'agricultura i entitats professionals, i en coherència amb el futur Pla de desenvolupament agrari de l'Horta de València, recollit en l'article 45 de la Llei de l'Horta.

Igualment, és necessari establir, mitjançant disposició addicional, el termini màxim per a l'aprovació del document d'Objectius, Estratègies i Accions Dinamitzadores i del Catàleg de Proteccions com a documents vinculants.

S'observa un error en la numeració de l'últim punt d'aquest article que hauria de ser el número 4.

Article 8. Modificació i actualització del Pla d'Acció Territorial

El punt 4 d'aquest article estableix que l'actualització del Pla d'Acció Territorial tindrà caràcter periòdic, mentre que el punt 3 contempla les actualitzacions extemporànies, degudes a les situacions que s'enumeren. Quan es tracta d'una actuació integral com la que es pretén en el punt 4, el caràcter periòdic de l'actualització és un terme imprecís, per la qual cosa el CES-CV considera que ha de concretar-se la periodicitat amb la qual s'estima ha de ser actualitzat.

Així mateix, tenint en compte la importància de l'activitat agropecuària en la conservació de l'Horta de València, a més de l'òrgan ambiental, el Comitè considera

convenient incloure en la consulta prèvia a l'òrgan competent en matèria d'agricultura.

Article 9. Revisió del Pla d'Acció Territorial

El CES-CV considera que la revisió del Pla d'Acció Territorial hauria de ser objecte de Dictamen per part d'aquesta institució estatutària.

Article 10. Relació entre el Pla d'Acció Territorial i el planejament general estructural

El punt 1 de l'article 10 indica que *“les determinacions del Pla d'Acció Territorial prevalen enfront de les dels plans urbanístics municipals, excepte en aquells supòsits en què el planejament municipal siga més proteccionista en matèria ambiental”*.

El CES-CV entén que seria necessari incorporar al final del paràgraf *“sempre que aquest permeta el normal desenvolupament de l'activitat agropecuària”*, ja que un planejament municipal més proteccionista en matèria ambiental sempre ha de permetre el desenvolupament normal de l'activitat agropecuària.

Article 13. Nivells de protecció

El punt 2 de l'article 13 estableix com a nivell estructurante o primer grau el constituït per:

- a) Els Béns d'Interés Cultural –BIC.
- b) Els Béns de Rellevància Local –BRL.
- c) Els béns que per la seua identitat cultural són reconeguts social, intel·lectual i històricament com a peces essencials del paisatge.

El CES-CV considera que el Decret hauria d'impulsar la catalogació d'*“els béns que per la seua identitat cultural són reconeguts social, intel·lectual i històricament com a peces essencials del paisatge”* de l'apartat c) com BICs o BRL, segons siga procedent.

Article 18. Horta de Protecció Especial Grau 2 (H2)

Donada la imprecisió continguda en el punt 1, apartat 1, el Comité considera necessari diferenciar de forma clara i precisa entre la catalogació de l'Horta de Protecció Especial Grau 1 i Grau 2, per les conseqüències que d'aquesta actuació serien susceptibles de derivar-se.

Article 19. Horta de Protecció Agrícola Grau 3 (H3)

En relació al punt 1 d'aquest article, per a no confondre degradació amb ocupació arbòria, la redacció proposada és la següent:

“Els espais d'Horta de Protecció Agrícola Grau 3 (H3) són l'Horta més degradada o amb major ocupació arbòria, especialment de cítrics”.

Article 24. Corredors Ecològics i Funcionals

El CES-CV proposa el següent aclariment en la redacció del punt 4:

“4. (...) La implantació de qualsevol ús o activitat no agrària requerirà informe de la Conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge”.

Article 27. Criteris per a la delimitació a escala municipal

Amb la finalitat d'aclarir que els processos de participació són els establits en el tràmit d'aprovació dels instruments de planificació previstos en la Llei 5/2014, de 25 de juliol, de la Generalitat, d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Paisatge, de la Comunitat Valenciana, el Comité proposa la següent redacció d'aquest article:

“La infraestructura verda d'escala municipal inclourà com a mínim els grans parcs urbans, els Béns de Rellevància Local, els recursos visuals municipals i els seus elements de connexió. Igualment, s'incorporaran aquells elements més valorats per la ciutadania en els processos de participació establits en el tràmit d'aprovació dels instruments de planificació conforme la legislació en matèria d'ordenació del territori, urbanisme i paisatge, de la Comunitat Valenciana”.

Article 30. Adaptació al canvi climàtic

La redacció del punt 2 d'aquest article és imprecisa en establir que *“les pràctiques i tècniques agràries que es desenvolupen en l'Horta han de millorar el balanç global de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle”*. Aquesta redacció dona per fet que les persones agricultores són coneixedores del balanç global de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle de cada pràctica i tècnica agrària.

Article 34. Gestió dels recursos hídrics

L'última frase del punt 1 *“Les pràctiques agràries tradicionals tenen una alta eficiència des del punt de vista del cicle hidrològic, però les interferències generades pel desenvolupament urbà fan necessari millorar la qualitat del recurs i l'eficiència*

en la seua distribució”, descriu els beneficis de les pràctiques agràries tradicionals i no queda clar quin precepte s'ha de complir en gestió de reg, per la qual cosa el Comité entén que aquesta frase ha de suprimir-se.

El CES-CV considera que la redacció dels punts 2 i 3 és imprecisa i s'hauria d'aclarir:

1r) El grau de restricció de les transformacions d'Horta Grau 1 (H1) i Horta Grau 2 (H2) a reg localitzat.

2n) Si totes les transformacions a les quals es refereix el punt 2 han de sotmetre's a anàlisi o només alguns tipus d'elles.

3r) Si l'anàlisi al que es refereix el punt 2 és el mateix del punt 3 o és diferent. En el cas que fora diferent, el CES-CV entén que no hauria d'exigir-se.

En relació a l'apartat b) del punt 4, el Comité entén que actualment hauria de ser incompatible l'ús de les séquies de reg amb qualsevol activitat aliena a l'agricultura.

D'altra banda, no queda clara la relació entre la millora de la xarxa sotmesa a abocaments urbans i industrials i la reducció de pèrdues en el transport i distribució, ja que s'aborden dues qüestions que haurien de diferenciar-se; d'una banda el cessament de qualsevol tipus d'abocament a les séquies de reg i, per un altre, la millora de la xarxa per a evitar pèrdues en la distribució.

En aquest sentit, es proposa la següent redacció a l'apartat b) del punt 4:

“b) Millorar la xarxa de séquies existents per a aconseguir la reducció de pèrdues en el transport i la distribució de l'aigua, així com programes de control de contaminació per abocaments urbans i industrials”.

Finalment, en l'apartat d) d'aquest punt 4 s'observa un error en la redacció en repetir la paraula “*produïts*”.

Article 35. Gestió dels residus i abocaments

El punt 2 d'aquest article estableix que “(…). Els abocadors incontrolats i els il·legals situats en l'àmbit de l'Horta hauran de ser clausurats en un termini màxim de 8 anys”. El CES-CV no entén aquesta moratòria ja que els abocadors incontrolats i els il·legals haurien de ser clausurats de forma immediata. Alternativament haurien

d'estudiar-se les necessitats reals d'establiments de punts de recollida, tant per a residus urbans, donada la dispersió dels habitatges, com per a residus propis de l'activitat agropecuària.

Article 37. Usos i activitats permeses

Ja que en el punt 1 d'aquest article no es permet les concentracions de parcel·les que alteren les xarxes de séquies i camins històrics principals, seria convenient cartografiar en els plans d'ordenació els fluxos d'aigua i camins que es consideren part de la xarxa de séquies i camins històrics, que tampoc es recullen en l'article 61 del Projecte de Decret on es relaciona la tipologia d'infraestructures viàries, ni en l'article 67 relatiu a les infraestructures hidràuliques i els seus elements associats.

En relació al punt 3, el Comité observa que sobra una preposició “amb”.

D'altra banda, el punt 5 estableix amb caràcter general que les activitats previstes en el Pla que es realitzen sobre edificació existent podran ampliar la superfície construïda fins a un màxim de 20%. Donada la diversitat de tipus d'edificacions existents, el CES-CV entén que no ha de generalitzar-se l'ampliació fins a aquest percentatge, condicionant-se al fet que es justifique en funció de les característiques i ús, punt actual com futur, de les edificacions.

Article 38. Instal·lacions, construccions i obres vinculades a l'explotació agropecuària

L'apartat c) del punt 2 de l'article 38 indica que les instal·lacions, construccions i obres de superfície inferior a 25m² han d'estar vinculades a una explotació agrària. El CES-CV considera que aquesta vinculació ha de realitzar-se a la parcel·la cadastral i no a l'explotació agrària, per a evitar problemes en les transaccions i transmissions d'herència futures.

Per tant, es proposa la següent redacció (transformant les fanecades en metres quadrats):

“c) Formar part d'una explotació agrària igual o superior a 5 fanecades en l'Horta de Grau 1 (H1) i Grau 2 (H2) i a 10 fanecades en l'Horta de Grau 3 (H3), podent estar formada per diferents parcel·les cadastrals o registrals discontinües. En el cas d'Horta Grau 1 i 2 les parcel·les hauran de situar-se en aquests àmbits, en l'Horta

Grau 3 hauran de situar-se en l'àmbit estricte del Pla. Es farà constar en el Registre de la Propietat la vinculació de la construcció amb la parcel·la cadastral on se situa i la conseqüent indivisibilitat d'aquesta."

Amb referència a l'apartat c) del punt 3 d'aquest article, s'estableix que les instal·lacions, construccions i obres vinculades al sector agropecuari, amb una superfície superior a 25 m², han d'estar vinculades a una explotació agrària d'almenys 20 fanecades. El Comitè entén que la vinculació ha d'estar referida a la parcel·la cadastral i per tant proposa la següent redacció (transformant les fanecades en metres quadrats):

"c) Disposar d'explotació agrària d'almenys 20 fanecades podent estar formada per diferents parcel·les cadastrals o registrals discontinües dins de l'àmbit estricte del pla. Es farà constar en el Registre de la Propietat la vinculació de la construcció amb la parcel·la cadastral on se situa i la conseqüent indivisibilitat d'aquesta."

Per la seua part, l'apartat d) del punt 3 estableix que *"les instal·lacions, construccions i obres vinculades al sector agropecuari, amb una superfície superior a 25 m², han de mantindre almenys 85% de la parcel·la amb ús agrari"*. En l'apartat g) del punt 3 s'estableix que *"el sostre màxim de l'edificació o construcció serà del 10% de la superfície de la parcel·la."*

El CES-CV entén que l'apartat d) contempla també una ocupació de la parcel·la com a zona de pas, pàrquing, etc. Per tant, es proposa la següent redacció:

"d) Almenys el 85% de la parcel·la on se situa quedarà lliure d'edificació o construcció o ocupació i haurà de mantindre l'ús agrari."

El punt 4 regula el clos de parcel·les, establint una reculada mínima de 3 metres des de l'eix del camí. El Comitè estima que la distància de reculada del clos ha de referenciar-se des de la boga del camí, per a ajustar-se a l'ample real dels camins. La reculada en un camí de 3 metres d'ample no ha de ser igual a la reculada d'un camí de 5 metres.

Igualment, el punt 4 es refereix a permetre el "tancaments de parcel·les que donen front vies de comunicació i camins principals". El CES-CV considera

convenient identificar en els plans d'ordenació les vies de comunicació i els camins principals sobre els quals s'aplica aquesta obligació.

Article 39. Hivernacles i instal·lacions de cultiu sota plàstic

L'article 39 regula la instal·lació d'hivernacles i el cultiu sota plàstic. La producció agrària moderna està utilitzant estructures no permanents necessàries per a la producció agropecuària, com les espatleres de fusta o metàl·liques per a cultius, malles per al control de plagues i ajustos de les condicions ambientals, malles antigranizo, sistemes antiheladas, teles gabials per a evitar la propagació de malalties com la grip aviària en aus, etc.

Per això, l'apartat 1 de l'article 39 hauria de quedar amb la següent redacció:

“1. Es permeten instal·lacions de cultiu sota plàstic de caràcter estacional i removable, no superiors a un metre d'altura i les estructures lleugeres no permanents necessàries per a la producció agropecuària.”

El CES-CV entén que podria estudiar-se la possibilitat d'autoritzar l'ampliació, amb caràcter excepcional i prèvia justificació, de l'ocupació de la superfície màxima permesa per a hivernacles, sempre que aquests no inutilitzen el sòl agrari.

En aquest mateix punt 2, s'aprecien alguns errors com la falta del terme “Grau” en referir-se a l'Horta Grau 3 (H3).

Article 40. Horts d'oci o socials.

El punt 3 de l'article 40 permet la participació o iniciativa privada en horts d'oci o socials només en l'Horta de Grau 3 (H3). Tenint en compte de l'interés social d'aquestes activitats i la disponibilitat de recursos de les Administracions Locals, el CES-CV suggereix que es reconsidere permetre els horts d'oci o socials de caràcter privat en les Hortes de Grau 1 (H1) i Grau 2 (H2).

Segons s'indica en el punt 3, els ajuntaments o el Consell de l'Horta de València aprovaran bases reguladores de les condicions d'ús dels horts d'oci o socials en Horta Grau 1 (H1) i Grau 2 (H2) que inclouran criteris que promocionen la paritat de dones i homes. El Comité entén que les condicions d'ús han de ser regulades pel Consell de l'Horta, perquè en cas contrari, poden donar-se tantes regulacions diferents, quan no contradictòries, com a ajuntaments.

D'altra banda, en el punt 4, el Comitè entén que la superfície vinculada d'accessos i aparcaments per a horts d'oci o socials haurà de complir, a més, la resta de requisits recollits en l'article 37.3, especialment els referits a no pavimentació i no concessió de llicències d'obra o activitat per a ús exclusiu d'aparcament.

Article 41. Rehabilitació i ampliació d'habitatges o construccions existents

El CES-CV considera que hauria de reordenar-se aquest article per a una millor comprensió i identificació de les accions permeses, quedant numerat de la següent manera:

"1. Es permet la rehabilitació i ampliació d'habitatges i edificacions amb tipologia d'habitatge, legalment implantades a l'entrada en vigor del present Pla o que siga possible la seua legalització en els termes establits en aquest. La rehabilitació o ampliació haurà de destinar-se a ús residencial o a la implantació d'usos terciaris que contribuïsquen a la dinamització de l'Horta de València.

Serà necessari el compliment dels següents requisits:

- a) Manteniment o adequació (...)*
- b) Rehabilitació de l'entorn (...)*
- c) Quan siga necessari (...)*
- d) Elaboració d'estudis (...)*
- e) Hauran de comptar amb (...)"*

En relació a l'apartat c), el Comitè proposa substituir l'expressió "Quan es necessari un (...)" per "En els supòsits de (...)".

L'estructura d'aquest article es completaria amb un punt 2, segons es detalla a continuació:

"2. En cap cas, es permetrà el canvi a ús residencial d'edificacions que no tinguen tipologia d'habitatge, dedicades a altres usos i activitats, excepte en els enclavaments de recuperació de l'Horta, sempre que es complisquen els requisits del punt anterior."

Article 43. Dotacions

El Pla permet, amb caràcter excepcional, aparcaments dissuasius vinculats a estacions de transport públic d'alta capacitat i prestacions, devent necessàriament comptar amb aparcaments per a bicicletes i executar-se sense pavimentació o, justificadament, utilitzant paviments permeables. En Horta Grau 1 i 2 (H1 i H2) la seua superfície màxima serà de 2.000 m².

El Comité entén que hauria de vincular-se l'excepcionalitat dels aparcaments dissuasius no solament als vinculats a estacions de transport públic d'alta capacitat, sinó també als programes de mobilitat, com per exemple els recollits en la Llei d'àrees industrials, el Pla UNEIX o el de transport metropolità de la ciutat de València. A més, el CES-CV considera que hauria de concretar-se la superfície que poden ocupar els aparcaments dissuasius en l'Horta Grau 3.

Article 44. Activitats hípiques

El CES-CV considera convenient introduir en l'apartat d) la distància que ha de mediar entre les instal·lacions hípiques i la ciutat consolidada o bé remetre's a la norma reguladora.

Entre els requisits per al desenvolupament de les activitats hípiques s'hauria d'afegir un nou apartat que diga:

“g) Es farà constar en el Registre de la Propietat la vinculació de les construccions amb la parcel·la cadastral on se situa i la conseqüent indivisibilitat d'aquesta.”

Article 45. Activitats de cria d'animals

L'article 45 no permet instal·lacions per a la cria particular en les Hortes de Grau 1 (H1) i Grau 2 (H2). El Comité entén que la cria d'animals per a ús particular (gallines, conills i uns altres) forma part de la cultura mil·lenària d'aquest espai i de les persones que ho habiten i és una activitat tradicionalment lligada a l'activitat agropecuària de nul·l impacte mediambiental i paisatgístic. El Comité considera que han de permetre's les instal·lacions per a la cria particular en l'Horta Grau 1 (H1) i Grau 2 (H2) per tractar-se d'activitats inherents a la cultura agropecuària tradicional de l'horta.

Entre els requisits per al desenvolupament de les activitats de cria d'animals s'hauria d'afegir un nou apartat que diga:

“f) Es farà constar en el Registre de la Propietat la vinculació de les construccions amb la parcel·la cadastral on se situa i la consegüent indivisibilitat d'aquesta.”

Article 46. Usos i activitats permeses en els Espais de Valor Natural

En l'article 46 es fa referència als usos i activitats permeses en els espais naturals amb una referència genèrica al “previst en la legislació ambiental”. El Comité entén que, a tenor del contingut en l'article 20, la regulació dels usos i activitats allí permeses ha de referenciar-se a la normativa en matèria d'Espais Naturals Protegits.

Article 49. Condicions d'implantació d'activitats terciàries

L'article 49 faculta al Consell de l'Horta de València per a establir obligacions als promotors d'usos i activitats terciàries en l'àmbit del Pla. L'article estableix 4 tipus d'obligacions, que a “criteri” del Consell de l'Horta podran combinar-se:

1. Vinculació a superfície mínima parcel·lària.
2. Imposició d'un cànon d'ús i aprofitament en benefici del Consell de l'Horta de València.
3. Execució de projectes de dinamització o recuperació de l'activitat agrària en el mateix grau d'Horta que l'activitat terciària.
4. Utilització o venda de productes de l'Horta en l'activitat terciària.

L'article no homogeneïta ni estableix un criteri que garantisca l'objectivitat en l'establiment d'aquestes obligacions.

D'altra banda, el CES-CV considera que el Consell de l'Horta de València hauria de fixar criteris objectius predeterminats per a la definició de les obligacions de la persona promotora per a qualsevol tipus d'activitat.

El Comité, conforme al que es disposa en l'article 41, apartat p), de la Llei de l'Horta, entén que hauria d'analitzar-se la legalitat de la potestat del Consell de l'Horta de València per a imposar un cànon d'ús i aprofitament.

Article 50. Condicions d'Integració paisatgística de les edificacions

Segons recull el Pla, els Ajuntaments han d'aprovar una ordenança en la qual s'establisquen mesures d'integració paisatgística de les edificacions en l'Horta de València i amb caràcter previ a la seua aprovació haurà de ser informada per la Conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge. El CES-CV entén que el PATH ha d'establir uns criteris d'integració que orienten les futures ordenances municipals.

Finalment, s'observa una errata en l'enumeració dels tres últims apartats.

Article 51. Procediment d'autorització d'usos i activitats

En primer lloc, cal indicar que aquest article denominat "*Procediment d'autorització d'usos i activitats*", no descriu el procediment administratiu a seguir.

En aquest article caldria ajustar la redacció substituint el terme "*conservatories*" per "*conselleries*".

El CES-CV entén que els usos i activitats relacionats amb el desenvolupament de l'activitat agrària de menor impacte no haurien d'estar sotmesos a autorització i haurien de delimitar-se els usos i activitats exemptes d'autorització.

Article 52. Directrius de creixement urbanístic per als plans generals estructurals

L'apartat c), ha de fer referència als desenvolupaments "aïllats".

L'article 52, en la seua apartat i), estableix com a directriu de creixement urbanístic en l'àmbit del Pla Territorial de l'Horta "Fomentar la reconversió i el canvi d'ús de les àrees industrials confrontants amb l'Horta a usos residencials, terciaris i dotacionals".

En el Pla hi ha importants polígons industrials com el Polígon industrial d'Alboraia o el Polígon Industrial del Mediterrani, confrontants amb l'Horta, que alberguen activitat industrial d'importància per a l'ocupació local i moltes d'elles vinculades a l'activitat agrària.

La recent aprovada [Llei 14/2018, de 5 de juny, de la Generalitat, de gestió, modernització i promoció de les àrees industrials de la Comunitat Valenciana](#), indica

que “els polígons o àrees industrials són, per tant, infraestructures econòmiques bàsiques, d'interés general no solament per l'aportació en termes de la riquesa i de l'ocupació que generen, sinó també pels recursos econòmics que aporten als municipis”.

En aquest sentit, la pròpia llei indica que els polígons o àrees industrials han d'intentar retindre i incrementar les empreses que en elles se situen, oferint les millors condicions i serveis, per a convertir-se en espais productius de qualitat, moderns i competitius, que afavorisquen la productivitat i la competitivitat dels seus ocupants.

El CES-CV considera que la directriu urbanística ha de modificar-se conforme a la següent proposta que recull els objectius de la Llei d'Àrees Industrials:

“i) Fomentar la millora d'infraestructures, dotacions i serveis necessaris de les àrees industrials confrontants amb l'Horta per al desenvolupament sostenible de les activitats econòmiques, millorant la gestió i la qualitat del sòl industrial de forma compatible amb l'activitat agrària i funció paisatgística d'aquesta, sense perjudici de la seua possible reconversió posterior a usos residencials, terciaris o dotacionals.”

D'altra banda, el Comitè considera necessari incloure una directriu addicional relativa a fomentar, facilitar i impulsar el desenvolupament de l'activitat agrària en l'Horta per a aconseguir un equilibri de convivència entre els ciutadans i ciutadanes que viuen en els municipis i l'activitat agrària necessària per a la protecció del paisatge de l'Horta.

Article 53. Directrius d'integració ambiental i paisatgística

L'article 53 estableix les directrius d'integració ambiental i paisatgística en l'àmbit del Pla d'Acció Territorial de l'Horta. El Comitè considera necessari incloure una directriu addicional relativa a fomentar, facilitar i impulsar el desenvolupament de l'activitat agrària competitiva i compatible amb la protecció ambiental i paisatgística de l'Horta.

Article 66. Infraestructures de transport d'energia i telecomunicacions

El punt 1 de l'article 66 estableix que les noves línies elèctriques que discorreguen per l'Horta hauran de ser soterrades amb caràcter preferent. El Comitè

considera que la redacció és molt ambigua i permet que les línies elèctriques no estiguen enterrades. Si realment es desitja que estiguen enterrades hauria d'indicar-se d'una forma més explícita.

Article 67. Les infraestructures hidràuliques i els seus elements associats

En l'apartat d) d'aquest article s'estableix que *“amb caràcter general, en Horta Grau 1 i Grau 2 (H1 i H2) no s'admetran noves infraestructures del cicle d'aigües: de proveïment, sanejament i depuració. Sense perjudici d'això, en tot l'àmbit de l'Horta s'admet l'ampliació i reforma de totes les existents”*. El Comitè considera que hauria de citar-se l'oportunitat de conèixer la situació específica dels habitatges i instal·lacions existents no integrades en el cicle d'aigües i la seua adequació en un termini determinat.

El CES-CV proposa la següent redacció de l'apartat d) per a incloure aquelles instal·lacions que hagen de ser previstes per motius sanitaris o mediambientals.

“d) Amb caràcter general, i excepte casos degudament justificats, en Horta Grau 1 i Grau 2 (H1 i H2) no s'admetran noves infraestructures del cicle d'aigües: de proveïment, sanejament i depuració. Sense perjudici d'això, en tot l'àmbit de l'Horta s'admet l'ampliació i reforma de totes les existents.”

Article 73. Museus vius

L'Agromuseu de Vera està gestionat per la Fundació Agromuseu de Vera de la Comunitat Valenciana, entitat entre els patrons de la qual compta amb l'Ajuntament de València i la Universitat Politècnica de València (UPV) i que té per objecte fomentar totes aquelles activitats que contribuïsquen a desenvolupar, estudiar i investigar fons bibliogràfics, etnogràfics, tècnics i científics relacionats amb l'agronomia i l'enginyeria agronòmica, especialment de l'Horta Valenciana i el seu patrimoni cultural. Per això, el CES-CV proposa afegir un nou apartat h) en el qual s'incloga l'Agromuseu de Vera com a integrant de la xarxa de cooperació de museus vinculats amb l'horta.

D'altra banda, hauria de substituir-se la referència al *“Ens Gestor”* per *“Consell de l'Horta”*.

Article 75. Centres de formació professional vinculats a l'Horta

Aquest article preveu la creació d'una escola de formació professional agrària per part del Consell de l'Horta de València. El Comité entén que hauria d'aclarir-se, en primer lloc, la competència del Consell de l'Horta de València per a la creació d'aquesta escola, i en segon lloc, la necessitat de crear un centre específic en l'àmbit de l'Horta, les finalitats de la qual podrien desenvolupar-se aprofitant els IES i CIFP existents en les poblacions afectades.

En tot cas sembla més ajustada l'acció d'impulsar, en col·laboració amb la conselleria competent en matèria d'educació, la formació permanent i reglada de professionals agraris en els centres existents en l'àmbit, amb l'ampliació si escau de la branca de formació relacionada amb l'agricultura.

Per tant, el CES-CV proposa la següent redacció de l'article:

“El Consell de l'Horta de València impulsarà, en col·laboració amb la Conselleria competent en matèria d'educació, la formació permanent i reglada de professionals agraris, a través dels IES i CIFP més pròxims a l'àmbit del Pla, amb recalcament en les noves tecnologies i pràctiques tradicionals del cultiu hortofructícola i la seua vinculació amb l'Horta de València.”

Article 77. Xarxa gastronòmica

En el punt 3 d'aquest article, el CES-CV proposa afegir al final del paràgraf el següent tenor:

“(…), en els termes establits per la normativa sobre responsabilitat social.”

Article 81. Afeccions i servituds de la legislació de costes i de la de servituds aeronàutiques

En el punt 2, apartat d) d'aquest article no és necessari citar la Llei de Costes doncs ja està en vigor.

I en relació al punt 6, el CES-CV no entén la relació de l'Aeroport d'Alacant-Elx amb l'Horta de València.

Disposició transitòria quarta. Activitats existents

L'apartat 3 de la disposició transitòria quarta indica que *“La legalització es produirà mitjançant l'atorgament de la corresponent llicència prèvia verificació per l'Ajuntament del compliment dels requisits anteriorment indicats i l'establiment, pel Consell de l'Horta de València de les compensacions previstes en l'article 49 de la present normativa”*.

Cal assenyalar que l'article 49 fa referència exclusivament a les activitats terciàries i exclou a les activitats agropecuàries. Per tant, el Comitè proposa aclarir el contingut de l'esmentat apartat, afegint al final de paràgraf:

“(...) article 49 de la present normativa per a les activitats terciàries.”

V.- CONCLUSIONS

El Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana valora positivament la remissió del projecte de Decret pel qual s'aprova el Pla d'Acció Territorial d'Ordenació i Dinamització de l'Horta de València, i considera que les observacions contingudes en el present dictamen contribuiran a millorar el mateix.

Vist i plau

El president

Carlos L. Alfonso Mellado

La secretària general

Ángeles Cuenca García